

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060208

DOM
2012-09-25
Stockholm

Mål nr
M 8421-11

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2011-09-28 i mål nr M 4059-10, se bilaga A

KLAGANDE

Länsstyrelsen i Värmlands län
651 86 Karlstad

MOTPART

1. L J

2. M J

SAKEN

Strandskyddsdispens och tillstånd enligt naturreservatsföreskrifter för tillbyggnad av befintligt fritidshus på fastigheten X i Hammarö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1032921

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Värmlands län (länsstyrelsen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut.

L och M J har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen

Strandskydd

Tillbyggnaden kommer att innebära att byggnadens yta utökas väsentligt, särskilt åt söder. Det kommer att medföra en utökning av det område som av allmänheten uppfattas som privat. Därtill kommer den utökade ytan att möjliggöra användning av byggnaden av fler personer och under längre tid. Av betydelse är även att kajakpaddlare och skridskoåkare har möjlighet att landstiga på andra ställen än där det enligt L och M J är mest lämpligt att lägga till med båt. Strandskyddsdispens på den grunden att området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse bör därmed inte kunna komma ifråga i målet. Något annat särskilt skäl för strandskyddsdispens föreligger inte.

Även om något särskilt skäl för dispens skulle anses föreligga bör dispens ändå inte medges eftersom det skulle vara oförenligt med strandskyddets syften. Därvid måste Y:s särskilda betydelse för både friluftslivet och naturvården beaktas.

Y:s levande tallar utgör livsmiljöer för bl.a. ovanliga lavar, svampar, in-sekter och fåglar. L och M J:s planerade avverkning av cirka fyra tallar innebär att en betydande andel av Y:s äldre tallbestånd, vilket är mest värdefullt ur ett naturvårdsperspektiv, kommer att avverkas. Avverkningen är inte förenligt med ett bevarande av goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Nekad strandskyddsdispens för tillbyggnaden kan inte anses innebära ett särskilt stort ingrepp i arrendatorernas intressen. Även om den befintliga byggnaden är relativt liten är det, enligt uppgift från L och M J, fullt möjligt att bo i den under hela sommaren. Det allmänna intresset av att bevara Y i nuvarande skick måste i sammanhanget anses väga betydligt tyngre.

Naturreservatet Värmlandsskärgården

Med hänsyn till tillbyggnadens storlek och utformning är den inte förenlig med reservatets ändamål, främst att bevara skärgårdsmiljöerna orörda.

Natura 2000

Gamla träd är en viktig struktur som enligt EU:s definition av livsmiljötypen västliga taiga utgör grund för utpekandet av denna livsmiljötyp. En gynnsam bevarandestatus för livsmiljön kommer inte att kunna bibehållas om en betydande andel av öns gamla träd avverkas. Antalet tallar som L och M J avser att avverka kan tyckas litet i förhållande till det totala antalet tallar på ön men just dessa tallar utgör en viktig grund för gynnsam bevarandestatus för livsmiljötypen.

Västlig taiga är vidare enligt förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. en prioriterad livsmiljötyp. Åtgärder som medför att gynnsam bevarandestatus för prioriterade livsmiljötyper inte kan bibehållas eller återskapas inom ett område utgör en sådan betydande påverkan som avses i 7 kap. 28 a § miljöbalken. Därmed krävs tillstånd för att avverka träd i den av L och M J avsedda omfattningen. Enligt 20 § i nämnda förordning får vid tillståndsprövningen endast vissa omständigheter beaktas. Ingen av dessa omständigheter är för handen varför tillstånd inte kan lämnas. För övrigt borde frågan om Natura 2000-tillstånd ha prövats vid länsstyrelsen i första hand. Mark- och miljödomstolen kan därför anses ha gjort fel när den prövade frågan där.

L och M J

Det är möjligt att landstiga på öns norra sida för erfarna skeppare. Från landstigningsplatsen syns inte stugan vilket gör att flertalet besökare får intrycket att ön är obebodd. Det förekommer inte många förbipasserande vid stugan eftersom de måste ta sig

igenom sly och snår eller gå runt ön och komma från söder sida. Skridskoåkare vet att det under vinter-tid är tomt i stugorna på öarna. För att få lugnt vatten gäller även för kajakpaddlare att landstigning i nio av tio fall sker på öns norra sida. En tillbyggnad av stugan i riktning bort från besökarnas landstigningsplats påverkas således inte allmänhetens möjligheter att besöka och utnyttja ön.

Nedtagning av cirka fyra på tomtplatsen stående träd påverkar knappast växt- och djurlivet på hela ön. Tomtplatsen är sedan lång tid påverkad av människans närvaro. Övriga delar av ön är bevuxen med en blandning av snår och större träd vilket utgör utmärkta levnadsförhållanden för växter och djur.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Strandskyddsdispens

L och M J har ansökt om dispens från förbudet i 7 kap. 15 § miljöbalken för att bygga till ett befintligt fritidshus. Som mark- och miljödomstolen funnit finns det en risk för att den tänkta tillbyggnaden avhåller allmänheten från att vistas i ett område som tidigare varit tillgängligt. Åtgärden är därför dispenspliktig.

Strandskyddsdispens får bara meddelas om det finns särskilda skäl och den bedömning som ska göras av om särskilda skäl föreligger ska enligt såväl lagstiftaren som fast praxis vara mycket restriktiv. Vid prövningen av frågor om strandskydd ska vidare en intresseavvägning genomföras som innebär dels att hänsyn även ska tas till enskilda intressen, dels att en dispens endast får ges om det är förenligt med strandskyddets syften. När det gäller strandskyddsområden som är av särskild betydelse för naturvården eller friluftslivet ska normalt strandskyddsdispens aldrig medges.

Vid en prövning av om det finns förutsättningar att bevilja strandskyddsdispens måste en noggrann bedömning av de speciella förhållanden som råder på varje enskild plats göras. Det finns alltid en risk för att tillkommande byggnader, utbyggnader och andra anläggningar, även om de ligger inom en tomtplats, kan komma att inskränka det område som är tillgängligt för allmänheten. Man måste därför närmare överväga om det finns någon sådan risk och inte enbart stanna vid att konstatera att de planerade åtgärderna kommer att äga rum inom en redan ianspråktagen tomt.

Det område som är aktuellt i målet är redan bebyggt och den tänkta tillbyggnaden kommer att ligga inom det som i dag är att betrakta som tomtplats. Genom sitt geografiska utseende är platsen utformad på ett sådant sätt att den på ett naturligt sätt skär av tomten från omgivningen. Även de anläggningar som redan finns på tomten bidrar till en tydlig avgränsning från kringliggande områden. Sett västerifrån ligger huset och tillhörande anläggningar så nära stranden att det inte finns något utrymme för att se någon del av den som tillgänglig för allmänheten – oavsett om en tillbyggnad kommer till stånd. Tomten är därför avskärmd på ett sådant sätt att den planerade tillbyggnaden, liksom den avsedda nedtagningen av träd, inte riskerar att utöka det område som redan nu är privatiserat. Detta område är redan taget i anspråk och saknar därmed betydelse för strandskyddets syfte.

Det område inom vilket fastigheten ligger är beläget inom ett naturreservat, ett Natura 2000-område och ett område av riksintresse och har alltså ett särskilt starkt skyddsintresse. Enligt Mark- och miljööverdomstolens mening måste dock tomten på det sätt den redan är ianspråktaget anses inte längre ha en sådan särskild betydelse.

Som mark- och miljödomstolen funnit finns det därmed särskilda skäl för att bevilja strandskyddsdispens.

Natura 2000 och reservatsföreskrifterna

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att länsstyrelsen inte längre gör gällande att avverkning inom det aktuella tomtområdet kräver dispens enligt reservatsföreskrifterna.

Länsstyrelsen har i samband med att syn hölls i målet vidare anfört att frågan om Natura 2000-tillstånd borde prövats av länsstyrelsen men att någon sådan prövning inte uttryckligen ägde rum där eftersom länsstyrelsen avslag ansökan om strandskyddsdispens m.m. Mark- och miljööverdomstolen finner att frågan om Natura 2000-tillstånd varit aktuell vid handläggningen i samtliga instanser och att frågan mot bakgrund av mark- och miljödomstolens bedömning av övriga frågor i målet prövats

av den domstolen. Enligt Mark- och miljööverdomstolens mening kan frågan om Natura 2000-tillstånd därmed behandlas inom ramen för detta mål.

När det gäller frågorna om tillståndsplikt enligt bestämmelserna om Natura 2000 liksom om tillstånd enligt reservatsföreskrifterna gör Mark- och miljööverdomstolen i sak ingen annan bedömning än den som mark- och miljödomstolen gjort.

Sammanfattning

Mot bakgrund av det anförda finner Mark- och miljööverdomstolen att överklagandet ska avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Liselotte Rågmark, tekniska rådet Cecilia Undén (skiljaktig) samt hovrättsråden Vibeke Sylten (skiljaktig), referent, och Åsa Marklund Andersson.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Skiljaktig mening

Hovrättsrådet Vibeke Sylten och tekniska rådet Cecilia Undén är skiljaktiga och anför.

Lagstiftaren har framhållit att reglerna om strandskyddsdispens ska tillämpas med stor restriktivitet. Om ett strandskyddsområde är av särskild betydelse för naturvården eller friluftslivet bör normalt aldrig dispens medges (prop. 1997/98:45 del I s. 322 och del II s. 89). Väner med öar och strandområden utgör ett sådant område som enligt 4 kap. 2 § miljöbalken särskilt pekats ut för sin betydelse för turismen och friluftslivet, främst det rörliga friluftslivet. Ön Y ingår i Värmlandsskärgårdens naturreservat och dessutom i ett Natura 2000-område.

Vi delar majoritetens uppfattning att den planerade tillbyggnaden kräver strandskyddsdispens och i och för sig är belägen inom hemfridszonen. När det gäller förhållandena på platsen kan dock följande anmärkas. Den nuvarande byggnaden är placerad ca 20 m från den västra strandkanten med ett avstånd om ca 60 m till den östra. Huset är litet, med karaktär av övernattningsstuga, och har en fasadfärg som gör att det smälter in i omgivningen. Det är omgivet av uppvuxen skog. Miljön uppfattas som småskalig.

Den planerade tillbyggnaden innebär emellertid att volymen på huset nästan tredubblas till ordinär fritidshusstorlek. Byggnationen blir därmed mer dominerande jämfört med dagens förhållanden. Detta verkar avhållande även för den som närmar sig ön och överväger att landstiga.

Mot angiven bakgrund kan den ytterligare avhållande effekt som en tillbyggnad med den nu sökta storleken och placeringen innebär inte anses marginell och inte heller förenlig med strandskyddets syften. Effekten kan knappast lindras genom ett förordnande om fönsterplacering på det sätt som mark- och miljödomstolen har gjort. Det behov av nedtagning av träd som byggnationen för med sig har även den en avhållande effekt. L J:s och M J:s enskilda intresse av att få bygga ut den befintliga byggnaden väger inte tyngre än det allmänna intresset att värna strandskyddet. Med hänsyn till det anförda finns inte särskilda skäl för att bevilja strandskyddsdispens.

För byggnation i form av tillbyggnad krävs tillstånd enligt reservatsföreskrifterna även om tillbyggnaden, som i förevarande fall, sker på tomtområde kring befintligt bostadshus. Bedömningen av om tillstånd kan ges ska göras mot syftet med reservatet, vilket utförligt beskrivits i beslutet om reservatsbildning. Som anförts ovan bedömer vi att tillbyggnaden innebär en utökad privatisering av ön. Vidare påverkas naturmiljön genom bl.a. nedtagning av ett antal träd. Detta är i strid med reservatets syfte. Det finns därför inte skäl att göra en annan bedömning än länsstyrelsen som därmed har haft fog för sitt beslut att neka tillstånd.

Med dessa slutsatser finns det inte något behov av att pröva om det krävs tillstånd enligt bestämmelserna om Natura 2000 i 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller ens om underlaget i målet är tillräckligt för att göra en sådan bedömning.

Vi vill bifalla länsstyrelsens överklagande och med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställa länsstyrelsen beslut.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2011-09-28
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr M 4059-10

KLAGANDE

1. L J

2. M J

MOTPART

Länsstyrelsen i Värmlands län
651 86 Karlstad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Värmlands län beslut den 11 november 2010 i ärende nr 521-4052-09 och 521-3490-10, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens samt tillstånd enligt reservatsföreskrifterna för utbyggnad av befintligt fritidshus på fastigheten X
Hammarö kommun

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut lämnar mark- och miljödomstolen M J och L J strandskyddsdispens samt tillstånd enligt reservatföreskrifterna för tillbyggnad av bostadshuset på fastigheten X i Hammarö kommun i enlighet med ansökan. Dispensen är förenad med följande villkor.

1. Som tomt får tas i anspråk det område som anges på bifogad skiss, bilaga 2.
2. Den södra fasaden på tillbyggnaden får inte förses med fönster, dörrar eller uteplats.

Dok.Id 163977

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00
		E-post: mmd.vanersbor@dom.se		

Detta beslut om dispens upphör att gälla om den åtgärd som avses i dispensen inte har påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år från den dag denna dom vinner laga kraft.

YRKANDEN M.M.

M J och L J har yrkat att strandskyddsdispens och tillstånd enligt reservatföreskrifterna medges för tillbyggnad av befintligt fritidshus. **M J** och **L J** har som grund för yrkandena anfört i huvudsak följande.

Strandskyddsdispens

De vidhåller att området är ianspråktaget och att en utbyggnad på inget sätt stör eller ger en mer avhållande verkan för allmänheten. Utbyggnaden ska ske söderut i direkt anslutning till befintligt hus och allmänheten kommer inte att se tillbyggnaden om man inte går in på tomten. Någon tomtplats är inte fastställd då byggnaden uppfördes 1937, dvs. långt innan reservatföreskrifter och dispenser infördes.

Eftersom utbyggnadens storlek verkar vara avgörande för länsstyrelsens beslut vill de få till stånd en kommunikation om storleken med mark- och miljödomstolen. De har aldrig krävt att utbyggnaden ska vara exakt 37,5 m² men då Hammarö kommun har en allmän riktlinje att inget hus på öarna får vara större än 60 m² har de anpassat storleken på utbyggnaden så att den inte överstiger detta riktvärde. När de i september 2009 lämnade över en grov skiss över en tänkt utbyggnad, meddelade handläggaren muntligen att det med all sannolikhet skulle gå bra med en utbyggnad men att hon kunde ha synpunkter på storlek och utformning. Dessa synpunkter återkom hon aldrig med utan hon vidhåller i stället i beslutet att utbyggnaden om 37,5 m² är för stor.

Det är viktigt att känna till, att det av landstigningstekniska skäl, endast finns en sida av ön där det är möjligt att landstiga utan brygga. Denna landstigning sker på norra sidan vilket en förfrågan hos båtklubben kan vidimera. Befintligt hus och en

eventuell utbyggnad ligger osynlig från den norra stranden. Faktum är att besökare kan landstiga utan att känna till att det finns ett hus på ön. Det är därför inte relevant att påstå att huset med utbyggnad skulle avhålla allmänheten från att landstiga på ön.

I länsstyrelsens beslut på sid. 8 näst sista stycket står "den planerade utbyggnaden ligger inom vad länsstyrelsen anser kan betraktas som hemfridszonen till det befintliga fritidshuset, och bedöms inte vara allemansrättsligt tillgängligt idag". Området består av skötta ytor som planteringar, jordkällare etc. Trots denna slutsats skriver man på sidan 9 i samma dokument att "området som skulle kunna betraktas som hemfridszon inte kan anses vara ianspråktaget". Området är tydligen inte ianspråktaget trots att det inte är allemansrättsligt tillgängligt. De finner dessa skrivningar motsägelsefulla.

Tillstånd enligt reservatföreskrifterna

De vill att tillstånd lämnas för en utbyggnad av befintligt fritidshus på 22 m². De anser att länsstyrelsen motivering är otydlig. Återigen vill de få till en kommunikation om utbyggnadens storlek och utformning. Naturskydd är viktigt, men ska samma regler gälla för varje kvadratmeter? De förstår och anser också att det är mycket viktigt att skydda naturen, speciellt inom ett Natura 2000 område som dessutom är ett naturreservat. Det är bra och nödvändigt att myndigheten tar detta på största allvar. Ur ett internationellt perspektiv är vi i Sverige duktiga på att vårda vår natur och överlämna den till nästa generation. Det ska vi fortsätta att vara och det kommer sannolikt bli ett stort värde i framtiden. Genom att det finns boende i ett naturreservat blir delar av reservatet automatiskt naturvårdat. Alla som besöker ett reservat vårdar tyvärr inte naturen på det sätt som vore önskvärt. För dem är det en självklarhet att ön hålls ren och snygg. Under en båtsäsong blir det en del efterlämnat skräp som de släpar iland och slänger på avsedd plats. Med det vill de säga att boende inom reservatet inte är enbart av ondo även om man kan få den uppfattningen av länsstyrelsen.

Ön där deras stuga byggdes 1937 heter Y och är ca 1,6 ha stor. Nordost om dem ligger den helt obebodda ön Z som är betydligt större ca 15-20 ha.

Z är ett stort utflyktsmål för allmänhet och båtfolk. Det finns en hamn i norra delen av ön med badplats. På en ö som Z är det möjligt att efterfölja samtliga miljö och naturhänsyn, som finns omnämnda i länsstyrelsens beslut. Det finns ingen anledning till kompromisser eller dispenser. Men i deras fall har det funnits en stuga på ön långt före naturreservat eller Natura 2000 tillkom. De anser det därför orimligt att exakt samma regler ska gälla för varje kvadratmeter på Y.

För 87% av Y ska exakt samma regler gälla som för t.ex Z. Träd ska trilla ned och ligga kvar osv. Men för de 13% som ligger inom "tomten" är det orimligt att exakt samma regler ska gälla. Det är därför som reservatsföreskrifterna undantar detta område. Det är inte rimligt att t.ex. träd som står inom tomten ska stå tills de trillar av sig själva.

Trädfällning på tomten

Det är med största tydlighet länsstyrelsen väljer att använda trädfällning på tomten som ett starkt motiv till att avslå deras ansökan. I beslutet man vill påstå att de vid mötet på länsstyrelsen den 11 september 2009 undersökte möjligheten att ta ned ett 10-tal grova tallar med anledning av utbyggnaden. Detta är ett påstående som inte överensstämmer med verkligheten. Som information till handläggaren överlämnade de på mötet en skiss över hur nära huset olika träd växer. Då handläggaren aldrig hade varit på platsen överlämnade de även några foton som bevisade hur farligt nära huset vissa av träden står.

Huset som har stått på samma plats sedan 1937 omringas formligen av träd som vuxit sig stora under åren. Förr eller senare kommer träden att trilla och riskera då att falla rakt över huset. De tidigare ägarna som nu är gamla människor hade tyvärr inte orkat hålla efter den del av beståndet som ligger inom tomten, 2000 m² med huset i centrum enligt reservatsföreskrift.

Som alltid på en ö i skärgården är träden utsatta för starka vindar. Det gör att de växer sig starka och kan motstå kraftig vind. Men trots allt finns alltid risken för stormfällningar även för friska träd. Några av träden på tomten innebär därför en uppenbar säkerhetsrisk och måste tas ned förr eller senare. Oavsett utfallet på detta ärende måste vissa träd tas ned. Trädfällning är således inte något

förberedelsearbete som myndigheten påstår. Självklart kan de ansöka om trädfällning på tomten även om det förefaller som en tungrodd och kostsam hantering. Det är sannolikt därför som reservatsföreskrifterna innehåller undantag när det gäller skötsel av området närmast huset. Det är inte rimligt att skattebetalarnas pengar ska användas till att utreda om enstaka träd på tomten ska tas ned eller inte.

Länsstyrelsen har bestritt bifall till överklagandet och anfört i huvudsak följande. Hammarö kommuns riktlinje att inget hus på öar får vara större än 60 m² är en riktlinje för handläggning av bygglovsärenden enligt plan- och bygglagen. Denna prövning sker hos kommunen och är skild från en prövning enligt miljöbalken.

Den nuvarande byggnaden är uppförd innan bestämmelserna om generellt strandskydd infördes. Det finns sålunda inte någon fastställd tomtplats. Området kring fritidshuset har karaktären av naturtomt. Den så kallade hemfridszonen kring bostadsbyggnaden kommer därför att vara olika åt olika håll beroende på sikt och naturförhållandena. När det gäller hemfridszonen kring en byggnad med i huvudsak naturtomt så kan den även omfatta naturområden, dvs. områden som inte t.ex. har planteringar, gräsmattor eller iordningsställts på annat sätt. Länsstyrelsen vidhåller att utbyggnaden kommer att ha en avhållande effekt och att avverkning av träd kommer att ytterligare förstärka detta även om det skulle vara så att den huvudsakliga landstigningen sker på öns norra sida.

Fritidshuset är beläget i ett område som omfattas av tre olika skydd; natura 2000, naturreservat och strandskydd. Alla tre skydden finns reglerad i miljöbalkens 7 kapitel. När det gäller bestämmelserna om natura 2000 fanns dessa inte vid tiden för inrättande av naturreservatet. I det beslutet och i de överenskommelser som då träffades finns därför inte den regleringen beaktad. Med hänvisning till vad länsstyrelsen anfört i det överklagade beslutet i denna fråga så anser länsstyrelsen att trädfällning endast kan få ske av träd som utgör en klar säkerhetsrisk. Detta ska i så fall ske i samråd med länsstyrelsen. Länsstyrelsen anser inte att det är visat att det nu föreligger sådan risk.

Mark- och miljödomstolen har hållit muntlig förhandling och syn i målet den 24 augusti 2011.

DOMSKÄL

Strandskyddsdispens

Inom strandskyddsområde är det enligt 7 kap. 15 § miljöbalken förbjudet att ändra byggnader eller byggnaders användning så att de hindrar eller avhåller allmänheten från att vistas i ett område som tidigare var tillgängligt.

Strandskyddsdispens samt tillstånd enligt reservatföreskrifterna har sökts för att bygga till befintlig fritidsbostad om 22,5 m² med 37,5 m². En så stor tillbyggnad riskerar att utvidga hemfridszonen varför strandskyddsdispens för åtgärden krävs.

Enligt 7 kap. 18 a § miljöbalken får länsstyrelsen i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl.

Som ett särskilt skäl för att bevilja strandskyddsdispens anges i 7 kap. 18 c § första stycket miljöbalken att det område som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Fastigheten ifråga är redan bebyggd och tillbyggnaden ska placeras inom vad som kan anses utgöra befintlig tomtplats. Den ytterligare avhållande verkan som tillbyggnaden kan ha för allmänhetens tillträde till platsen får anses som marginell. Genom en föreskrift om att den södra fasaden på tillbyggnaden inte får glansas in, förses med fönster, dörrar eller uteplats kommer tillbyggnaden inte att göra intrång på allemansrättsligt tillgänglig plats. Särskilda skäl att bevilja strandskyddsdispens för tillbyggnaden får därför anses föreligga.

Enligt 7 kap. 18 f § ska det i ett dispensbeslut anges i vilken utsträckning mark får tas i anspråk som tomt eller annars användas för det avsedda ändamålet. Den

tomtplats som får tas i anspråk beskrivs ungefärligt i bilaga 2 till domen. Domstolen har härvid utgått från att marken på uthusets och jordkällarens baksida inte får tas i anspråk. Därtill får inte mark tas i anspråk på tillbyggnadernas östra och södra sida längre från tillbyggnaderna än 1 – 1,5 meter. Detta för att stegar och annan utrustning som inte kan förvaras inne i bodar varaktigt ska kunna förvaras utmed husvägg, men att ytorna inte ska medge ianspråktagande för utemöbler, rabatter, eller andra privatiserande inslag. Övriga ytor inom tomtplatsavgränsningen anser domstolen redan vara ianspråktagna. Mot bakgrund av tomtens utseende och nämnda restriktioner finner inte domstolen att någon inhägnad eller annan anordning för att markera tomtplatsens utbredning i terrängen är behövlig.

Natura 2000

Tillbyggnaden kommer att innebära att cirka fyra tallar belägna inom tomtplatsen måste tas ned. Åtgärden att ta ned tallarna kan inte anses innebära en sådan väsentlig påverkan på växt- och djurlivet att strandskyddsdispens krävs. Inte heller kan åtgärden anses ha en sådan betydande påverkan på naturmiljön att tillstånd krävs enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Reservatföreskrifterna

Enligt reservatföreskrifterna för Värmlandsskärgården är det bl.a. förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd bygga till eller på annat sätt väsentligt ändra befintlig byggnad samt att avverka, röja eller utföra andra ingrepp i skogsbeståndet. Tomtområde kring befintligt bostadshus är dock undantaget från förbudet såvitt gäller avverkning, röjning eller andra ingrepp i skogsbeståndet. Med tomt avses enligt föreskrifterna ett normalt markområde om högst 2 000 m² i form av en kvadratisk yta med centrum i bostadshuset.

Ändamålet med reservatet är att bevara skärgårdsmiljöer så långt möjligt orörda, i första hand utifrån naturvetenskapliga motiv men även utifrån landskapsestetiska och rekreativa motiv. En tillbyggnad av befintlig byggnad inom en redan ianspråktagen tomtplats kan inte anses motverka dessa syften. Tillstånd enligt reservatföreskrifterna ska därför beviljas för tillbyggnaden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (DV 427)

Överklagande senast den 19 oktober 2011.

Patrick Baerselman

Joen Morales

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Patrick Baerselman, ordförande, och tekniska rådet Joen Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.